

Suomen Monikulttuurinen Liikuntaliitto
Fimu ry:n ympäristösuunnitelma 2021–2023

Fimu

The logo for Fimu consists of the word "Fimu" in a bold, dark green, sans-serif font. A horizontal bar in a lighter shade of green is positioned directly beneath the text.

Johdanto:

Suomen Monikulttuurisen Liikuntaliiton (FIMU ry) ympäristösuunnitelma antaa toimintamalleja Fimun johdolle, työntekijöille ja luottamushenkilöille Fimun arvojen, erityisesti ympäristöarvojen toteuttamiseen käytännössä. Tämän dokumentin tavoite on määrittää Fimu ry:n ympäristöohjelma järjestön tulevaisuuden toimintaa ajatellen. Käytänteet listataan tässä dokumentissa ja ne otetaan käytäntöön järjestön toiminnassa.

Ympäristöohjelman taustalla isona kokonaisuutena ovat liikuntalain ympäristövastuu, YK:n kestävän kehityksen ohjelma (Agenda 2030), hallitusohjelma ja Opetus- ja kulttuuriministeriön kestävän kehityksen linjaus. Lisäksi meille liikuntajärjestönä tärkeitä taustatahoja ovat Olympiakomitean vastuullisuusohjelma sekä Sporttitalon käytänteet. Fimun toimisto sijaitsee Sporttitalolla Olympiakomitean ja kymmenien muiden järjestöjen ja lajiliittojen kanssa. Sporttitalo luo meillä päivittäiset puitteen esimerkiksi kierrätystä ja jaettuja palveluita ajatellen.

Fimu ry on Suomessa valtakunnallisesti toimiva järjestö, jolla on 65 jäsenseuraa. Jäsenseurat toimivat pääasiassa paikallisesti ja kilpailutoiminta on vähäistä. Liikkumisen päästöt ovat alhaiset jäsenjärjestöissä. Jäsenseurojen kokonaistilanteen arvioiminen on jokseenkin haastavaa, mutta tiedämme niiden toiminnan luonteesta, että se on suhteellisen vähän ympäristöä kuormittavaa.

Fimu ry toteutti vuosina 2019-2020 Fingon rahoittaman *Kestävästi liikkeelle* -projektin, jolla pyrittiin vihreyttämään urheilu- ja liikuntaväen valintoja somekampanjan avulla kouluttamalla liikunnanopettajaopiskelijoita sekä näkymällä eri tapahtumissa. *Punainen kortti rasismille* -hanke toteutti vuonna 2019 *Treenimatka*-somekampanjan, jolla pyrittiin ohjaamaan liikunnanharrastajia valitsemaan ekologisemman tavan liikkua harrastukseensa. Vuonna 2022 Punainen kortti rasismille toteuttaa Jenny ja Antti Wihurin rahaston tuella *kestävän kehityksen kilpailun* joukkuelajien harrastajille.

Ympäristöpolitiikka Fimu ry:ssä:

Alla on listattuna Fimu ry:n tämänhetkiset käytännöt ja suhtautumisemme ympäristöasioihin. Tämän listauksen tavoitteena on havainnollistaa järjestömme roolia suhteessa ympäristö- ja ilmastoasioihin.

- Kokouskäytännöt. Tällä hetkellä toteutamme kokoukset (hankkeiden ohjausryhmät, toimiston sisäiset palaverit, hallituksen kokoukset, liiton vuosikokoukset) pääasiassa virtuaalisesti. Näin ollen säästämme muun muassa matkustuskuluja, tilavuokria ja kokouksen tarjoilukuluja. Tämä osaltaan laskee Fimu ry:n hiilijalanjälkeä.
- Julkinen liikenne. Suosimme ja suositlemme julkisen liikenteen käyttöä, kimpapakyytejä ja kävelyä, sekä pyöräilyä tilanteen mukaan. Toimiston henkilökunta käyttää pääasiassa työpaikalle liikkumiseen joko julkista liikennettä tai pyörää. Emme matkusta juurikaan kansainvälisesti. Näin ollen meillä on olemattomat lentopäästöt.
- Toimisto: Työskentelemme jaetussa toimistossa, joten sähkö-, vesi- ja siivouskulut jaetaan useiden järjestöjen kesken.
- Toimiston paperittomuus. Pyrimme täysin paperittomaan toimistoon. Tälle hetkellä tulostamme hyvin vähän ja vain tarpeellisia papereita. Asiakirjojen allekirjoituksessa suosimme sähköistä allekirjoitusta, mikä vähentää osaltaan paperin käyttöä toimistossa ja kokouksissa.
- Kierrätys. Kierrätämme toimistossa paperin, kartongin ja muut Sporttitalon lajittelupisteiden mahdollistamat kierrätysvaihtoehdot. Mikäli Fimun toiminnasta jää esimerkiksi ylimääräisiä tapahtumavaatteita tai tuotteita, niin lahjoitamme ne eteenpäin.
- Tapahtumat. Suosimme järjestämissämme tapahtumissa lähiliikuntapaikkoja, joihin on helppo matkustaa julkisella liikenteellä.

Ympäristövaikutusten kartoitus- ja arviointi

Järjestön toiminnan luonne ja laajuus:

- Suomen Monikulttuurinen liikuntaliitto Fimu ry on Suomessa valtakunnallisesti toimiva järjestö, jolla on 67 jäsenseuraa. Jäsenseurat toimivat pääasiassa paikallisesti ja kilpailutoiminta on vähäistä. Jäsenseuroissa valtalajeina ovat jalkapallo, futsal, koripallo ja sähkö/salibandy, jotka eivät vaadi erityisvarusteita. Jäsenseuroissa harrastetut lajit eivät myöskään vaadi erikseen rakennettuja liikuntapaikkoja, vaan seurat käyttävät lähinnä koulujen saleja ja koulujen tai muita vapaasti käytössä olevia ulkokenttiä, harvemmin vuokrakenttiä. JyUn laatimassa havainnegrafiikassa liikuntakulttuurin kestävydestä ja kestävämmästä FIMUn ja sen jäsenjärjestöjen toiminta sijoittuu lähelle vasenta alakulmaa.

- FIMUssa on 4 palkattua työntekijää ja sen toimitilat sijaitsevat Sporttitalolla yhdessä Olympia- ja Paraolympiakomitean ja useiden lajiliittojen kanssa.
- FIMUn järjestää jäsenilleen mm. koulutuksia ja joinakin vuosina perheleirejä. Suurin osa FIMUn toiminnasta tapahtuu sen projektien puitteissa. Punainen kortti rasismille -hanke on pääosin viestintäkampanja. Mamanet ja Pinnalla edistävät matalan kynnyksen liikuntaa maahanmuuttajaisille ja tytöille (viikoittaisia palloilu- ja vesiliikuntavuoroja). Projektit järjestävät lähinnä ystävyysotteluita - kilpailutoimintaa FIMUlla ei toistaiseksi ole.

FIMUN TOIMENPITEET YMPÄRISTÖASIOIDEN EDISTÄMISEKSI

Tilannekuva ja keskeiset ympäristötavoitteet on määritelty seuraavalla tavalla:

(Nykytilanne)	Tavoite	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuuhenkilöt	Arviointi ja seuranta
1) Moni käyttää jo valmiiksi julkista liikennettä tai pyörää	MATKUSTUSTAPOJEN VALITSEMINEN YMPÄRISTÖ HUOMIOON OTTAEN	<ul style="list-style-type: none"> • Kokouksiin aina mahdollisuus osallistua etänä • Työntekijöiden työmatkat julkisilla tai omin jaloin/pyörällä • Projektimatkat julkisilla • Suomen sisäisiä matkoja ei lennetä	Heti	Toiminnanjohtaja ja hanketyöntekijät	2 kertaa vuodessa dataan pohjautuen
2) Materiaaleja tulostetaan jonkin verran	MATERIAALEISSA SÄÄSTÄMINEN	<ul style="list-style-type: none"> • Tulosteiden välttäminen • Ei turhia mainosmateriaaleja esim. kyniä tms. • Hankinnat kestää aikaa ja kestävästi tuotettuja • Selvitetään palveluntarjoajien tuotantoprosessien kestävyys	Heti	Toiminnanjohtaja ja hanketyöntekijät	Tulosteiden määrä on seurattavissa ja arvioitavissa

3) Ympäristövaikuttaminen on ollut pientä	YMPÄRISTOVAIKUTTAMISEN LISÄÄMINEN	<ul style="list-style-type: none"> Tämän suunnitelman avoin kommunikointi somessa. Esim kerrotaan kasvisruokapainotteisesta tarjoilusta viestinnässä lisätään kampanjoita / koulutuksia TOSUun (min. 1/vuosi) 	Hetä	Toiminnanjohtaja ja hanketyöntekijät	Somen ja kampanjoiden määrän säännöllinen seuraaminen
4) Tapahtumia on järjestetty	KESTÄVÄT TAPAHTUMAT	<ul style="list-style-type: none"> Tapahtumien suunnittelussa otetaan huomioon sekä ekologinen että sosiaalinen kestävyys (tavoitettavuus julkisilla, jätteiden kierrätys, ei kertakäyttöastioita) Tapahtumissa pyritään tarjoamaan pääasiassa kasvisruokaa 	Hetä	Toiminnanjohtaja ja hanketyöntekijät	Arviointi tapahtuma-kohtaisesti
5) Ei aiempia ympäristölupauksia	Tiimin ja hallituksen henkilökohtaiset ympäristölupaukset	<ul style="list-style-type: none"> Fimun työntekijät ja hallituksen jäsenet tekevät henkilökohtaukset ympäristölupaukset. Nämä kirjataan ylös ja seurataan. 	Hetä	Toiminnanjohtaja ja hanketyöntekijät, hallituksen jäsenet	Seuranta 2 kertaa vuodessa

Seuranta:

Tämä ympäristöohjelma on voimassa 2021-2023. Tämän hetken tilannetta on arvioitu vuoden 2020 tietojen pohjalta.

Aluksi tietoisuutta ympäristöasioista pyritään parantamaan, jonka jälkeen tuloksia mitataan vuosittain (esim. hiilijalanjälkilaskuri valituilla osa-alueilla).

Suunnitelma päivitetään kahden vuoden välein, sekä tarvittaessa. Päivittäminen tapahtuu ennen syyskokousta, jossa valitaan yhdistyksen hallitus. Tässä yhteydessä tarkastellaan suunnitelman toteutumista menneellä hallituskaudella ja luodaan uusi suunnitelma. Uudistettu suunnitelma toimii työkaluna tulevalle hallitukselle.

Liite: Ympäristövaikutusten arviointilomake

OHJE: Kerää tietoa ja arvioi sen pohjalta ympäristövaikutuksia eri osa-alueilla	LIITTO (TOIMISTO, HALLITUS JA TOIMINTA)	PROJEKTIT	JÄSENSEURAT
<ul style="list-style-type: none"> • Voit käyttää arvioinnissa esim. liikennevalo- tai numeroasteikkoa (esim. 1=vähäinen vaikutus, 3=suuri vaikutus) • Merkitse arvio osa-alueen merkityksestä eri tarkastelutasoilla (esim. liiton oma organisaatio ja toiminta, tapahtumat ja paikallistason toiminta) omiin sarakkeisiinsa. • <u>Keskity järjestön kannalta olennaisiin kohtiin</u>, kaikki rivit eivät välttämättä koske teidän toimintaanne. • Mieti lopuksi omia vaikutusmahdollisuuksianne. Voit esim. ympyröidä sarakkeisiin kohdat, joissa järjestön oma vaikutusmahdollisuus on suuri. 			
INFRA <ul style="list-style-type: none"> • Toimitilat • Suorituspaikat ja niiden käyttö • Vaikutukset luontoympäristöön • Kemikaalit, haitalliset aineet (myös varusteet ja huolto) 	LIITTO 2 — —	PROJEKTIT 2 1 1 —	JÄSENSEURAT 1 (kaikilla jäsenyhdistyksillä ei ole omia toimitiloja) 1 1 1
ENERGIA <ul style="list-style-type: none"> • Toimintaan liittyvä energiankulutus (sähkö, lämpö, lämmin vesi) • Mahdollisuudet tehostaa energiankäyttöä? 	LIITTO 2 Sporttitalo	PROJEKTIT 2 Sporttitalo	JÄSENSEURAT 2
ILMASTO <ul style="list-style-type: none"> • Ilmastonmuutoksen vaikutukset toimintaan • Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja varautuminen 	LIITTO 1 etätyöskentelyn ja kokoustamisen mahdollisuus	PROJEKTIT 1	JÄSENSEURAT 1 jäsenseurojen lajivalikoima huomioon ottaen ei suurta vaikutusta tai sopeutumistarpeita
LIIKENNE <ul style="list-style-type: none"> • Järjestön omaan toimintaan liittyvä liikenne ja matkustaminen <ul style="list-style-type: none"> ○ Tavara- tai henkilökuljetukset toiminnassa ○ Järjestön käytössä olevat ajoneuvot 	LIITTO 1 —	PROJEKTIT 1 —	JÄSENSEURAT 1 —

<ul style="list-style-type: none"> ○ Matkustaminen (toimihenkilöiden, urheilijoiden, ym. toimintaan osallistuvien matkat ja majoitus) ○ Työmatkaliikenne (kuljutavat ja kannusteet) ● Toimintaan liittyvä liikenne (harrastusliikenne) <ul style="list-style-type: none"> ○ Arvio toimintaan liittyvän liikenteen määrästä ○ Miten edistätte kestävien liikkumistapojen käyttöä? (julkisen liikenteen, aktiivisten kuljetustapojen ja kimpakyytien/yhteiskuljetusten käyttö) 	<p>1 (ei lentoja)</p> <p>1 (julkiset tai pyörä)</p> <p>– (työntekijät eivät ohjaa itse)</p> <p>ympäristö-lupaukset (tsto ja hallitus), kimpakyydit</p>	<p>2 (ohjaajat oma auto/osin julkisilla) ei km-korvauksia ohjaajille</p> <p>2 (naiset usein tuodaan tai tulevat autolla)</p> <p>mm. Kestävä tekokampanja (PKR)</p>	<p>1 lähiliikuntaa</p> <p>– (ei palkattua työvoimaa)</p> <p>1 (ei säännöllistä kilpailutoimintaa, lapset ja nuoret paikalle omin jaloin / pyörällä)</p> <p>ei kerättyä tietoa</p>
<p>HANKINNAT JA MATERIAALITEHOKKUUS</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Tavaroiden ja palveluiden hankinta <ul style="list-style-type: none"> ○ Keskeiset hankinnan kohteet ○ Millä tavalla huomioitte hankinnoissanne ympäristöasiat? (Esim. tarpeen mukainen hankinta, ympäristömerkit, luonnonvarojen käyttö, uusiutuotteet, kierrätettävyys, käyttöikä, kunnossapito, uhanalaiset lajit, haitalliset aineet) ○ Millä tavalla voisitte vähentää ja tehostaa omaa hankintaa? (Esim. vuokraaminen, leasing, yhteiskäyttö, valikoiman ja hankinnan suunnittelu) 	<p>LIITTO</p> <p>1</p> <p>-toimisto- ja it-tarvikkeet</p> <p>-ei juurikaan markkinointikrääsää</p> <p>-IT-hankinnoissa käyttöikä</p> <p>-tekstiileissä ekologisuus</p> <p>-paperiton tsto</p> <p>-jaetut tulostimet</p> <p>-painotyöt (kestävyys tullaan kilpailuttamaan)</p>	<p>PROJEKTIT</p> <p>2</p> <p>-PKR (kapteeninauhat, kortit)</p> <p>-MAMANET (pallot, paidat)</p> <p>-painotyöt (kestävyys tullaan kilpailuttamaan)</p>	<p>JÄSENSEURAT</p> <p>1</p> <p>Osalla seuroista joukkuepaidat turnauksissa, ei säännöllistä kilpailutoimintaa ei ole kerätty tietoa</p> <p>ei ole kerätty tietoa / ideoita</p>

<ul style="list-style-type: none"> ○ Mitä palveluja ostate alihankintana? (esim. kuljetus, painotyöt, catering) Miten otatte ympäristöasiat huomioon tarjouspyynnöissä ja sopimuksissa? • Materiaalitehokkuus <ul style="list-style-type: none"> ○ Mitä käyttökelpoisia materiaaleja toiminnastanne syntyy tai jää yli, joita joku muu voisi vielä käyttää? Miten huolehditte käyttökelpoiset materiaalit ja laitteet uusiokäyttöön? ○ Mitä olette tehneet materiaalien tehokkaan käytön lisäämiseksi? Miten voisitte tehostaa materiaalien käyttöä? • Jätteet ja materiaalien kierrätys: <ul style="list-style-type: none"> ○ Mitä jätettä toiminnasta syntyy (määrällisesti merkittävimmät) ○ Mitä vaarallista jätettä toiminnasta syntyy? ○ Voitteko vähentää syntyvän jätteen määrää tai tehostaa lajittelua? 	<p>- IT -palvelut (Dataladulla mm-sähköautot ja osa kulkee julkisilla) -Datalatu kerää ja kierrättää IT-laitteet -ei muita vaarallisia jätteitä -lajittelemme jätteet Sporttitalolla</p> <p>-paperijäte -it-laitteet</p> <p>-paperiton tsto</p>	<p>PKR ja MAMANET kierrättävät mm. muiden lajiliittojen ylijäämätekstiilejä FIMUn jäsenille</p>	<p>ei ole kerätty tietoa</p> <p>ei ole kerätty tietoa / ideoita</p> <p>ei ole kerätty tietoa</p>
<p>YMPÄRISTÖVIESTINTÄ JA VAIKUTTAMINEN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Miten nostatte ympäristöasioita esille vaikuttajapositioneissa? 	<p>LIITTO 2 -valtakunnallinen Kestävästi liikkeelle-somekampanja 2019-2020</p>	<p>PROJEKTIT 2 -PKR (treenimatka somekamppis 2019, Kestävä teko-kilpailu 2022)</p>	<p>JÄSENSEURAT ei kerätty tietoa</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Millä tavalla viestitte jäsenistölle ja muille sidosryhmille ympäristöasioista (esim. verkkosivut, koulutukset, kampanjat) 	<p>-Kestävän kehityksen koulutus jäsenistölle 2022</p>	<p>-somekampanjat</p>	<p>ei kerätty tietoa</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Millä tavalla viestitte omalle henkilökunnallenne ympäristöasioista? (esim. toimintaohjeet, perehdytys) 	<p>Sporttitalon viestintä lajittelusta jne. henkilöstölle</p>		<p>ei kerätty tietoa</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Mihin teemaviikkoihin tai kampanjoihin osallistutte? (esim. Liikkujan viikko, Kilometrikisa, Energiansäästöviikko, Earth Hour, Itämerihaaste, Kestävän kehityksen toimenpidesitumus) 	<p>-Kilometrikisa (?), Earth Hour, rantojen siivous, plogging</p>		<p>ei kerätty tietoa</p>